

SUOMEN SOTILAS

www.suomensotilas.fi

Osoite

Döbelninkatu 2, 6 krs.
00260 Helsinki
puh 010 423 8380
fax 010 423 8389

toimisto@suomensotilas.fi
etunimi.sukunimi@suomensotilas.fi

Päätoimittaja

Jaakko Puuperä
gsm 050 590 3964

Toimituspäällikkö

Petri Välikki
gsm 040 707 7550

Ulkoasu ja taitto

Kalevantuli, Matti Vartiola
gsm 040 589 4547

Kustantaja

Kustannus Oy Suomen Mies

Markkinointi

Kim Vinari
010 423 8382

Osoitteenmuutokset

ja tilaukset
010 423 8380
toimisto@suomensotilas.fi

Tilaushinnat

ilmestyy 6 kertaa vuodessa:
kestotilaus 55 €/vsk,
määräaikaistilaus 70 €/vsk,
opiskelijat ja varusmiehet 49 €/vsk,
ulkomaille:kts.www.suomensotilas.fi

Levikki

13 864

Irtonumeromyynti

Akateeminen kirjakauppa,
Rautakirja

Ilmoitusmyynti

Bogatus Oy, puh. (09) 350 8740,
fax (09) 350 87450

Kirjapaino

Printall AS, Tallinna
www.printall.ee

Seuraava numero

1/2009 ilmestyy helmikuussa 2009.
Aineistopäivä 11.1.2009.

Toimitus

toimitus@suomensotilas.fi

Bergqvist, Jaakko • Halila, Mikael
Jokinen, Christian • Knuuti, Jukka
Kuusela, Kari • Lappi, Ahti
Laine, J-P • Lappalainen, Pertti
Matti, Jukka I • Mäenpää, Tero
Pulkkki, Arto • Riipinen, Pekka
Rundgrén, Eerikki • Valve, Tuomo

Avustajat

Suomen Sotilaan kotisivuilla
osoitteessa www.suomensotilas.fi

ISSN-1237-8704

Aikakauslehtien liiton jäsen

30.11.2008

HÖLMÖLÄN PEITTOA JATKAMASSA

Henkilöstö on se tärkein voimavara. Ainakin juhlapuheissa. Arkitodellisuudessa ihminen näyttää kuitenkin olevan se epäolennaisin osa organisaatiota. Väki saa lähteä, kun tulee tiukka paikka, niin firmoissa kuin valtiollakin.

Suomen valtio hakee nyt tuottavuusohjelmallaan tehoa ja tuottavuutta irtisanomalla omaa väkeä ja ostamalla sitten samat palvelut ulkopuolelta ostopalveluina. Tuottavuutta mitataan säästöillä, ei kustannustehokkuudella. Tämän logiikan mukaan valtion yksikkö on tehokaimmillaan, kun se lakkaa kokonaan toimimasta. Silloinhan se ei enää kuluta rahaa.

Puolustushallinto on ollut tuottavuusohjelmassa taas se luokan kiltti tyttöoppilas, joka ylipellee sillä, että se suoriutuu henkilöstöleikkauksista ongelmitta. Siksi sotaväkeä onkin Suomessa leikattu aina täysimääräisesti, ne kun ei pane edes hanttiin ja myöntävät itsekin, että organisaatiossa on ilmaa ja varaa leikkauksille. Puolustautuisivatkohan nuo, jos niitä ammuttaisiin? Muilla hallinnonaloilla osataan iltalypsy. Nostetaan hirveä poru, että ei me voida leikata henkilöstöä, toiminnat ovat uhattuna. Porun seurauksena ne säästyvät leikkauksista aina vähemmällä kuin kiltit ja kurinalaiset sotilaat. Sosiaalitannta on kovempi budjettitaisteli- ja kuin sotilasjunta.

Poruun on kyllä usein aihettakin. Valtion tuottavuusohjelma nimittäin tulee kalliiksi. Henkilöstömenot pienenevät mutta hankinta- ja toimintamenot kasvavat, kun ennen itse tehdyt toiminnot joudutaan ostamaan kalliimmalla ulkopuolelta. Valtio luopuu samalla kyvystään hallita ydintoimintojaan. Tulevaisuudessa niiden hinnan määrittävät yritykset ja asiakasta – valtiota – viedään. Säästöjäkin voi syntyä, koska monilla aloilla ulkopuoliset palveluntarjoajat voivat tehdä tempunsa halvemmalla ja tuottaa palveluita useille eri asiakkaille, mutta ainakin asevoimien kohdalla näyttäisi siltä, että ennen itse hoidettujen valmiustoimintojen ylläpito tulee kokonaisuutena ulkoa ostettuna entistä kalliimmaksi. Tähän löytyy kuitenkin ratkaisu, niin kutsuttu vanhasenhäkämiehen-malli; arvioidaan uhkakuvat sen mukaisiksi mi- hin resurssit riittävät. Eli lasketaan valmiutta ja todetaan, että ollaan entistä tehokkaampia. Olisivatko sadun peittoa jatkaneet hölmöläisetkään pystyneet tällaiseen?

Henkilöstö saa siis lähteä ja valmius saa laskea. Henkilöstöleikkaukset koskevat luonnollisesti kaikkia muita paitsi kadettiupseereita. Parhaat ostetaan töihin palveluita intille myyviin yrityksiin. Ydinosaajat siirtyvät siis asiakkaalta myyjälle. Kumpikohan tästä hyötyy, veronmaksaja vai hänelle palveluita myyvä yritys?

Kun palveluilla on ostohinta, se voi myös vaikuttaa siihen, että joistakin tärkeistäkin toiminoista luovutaan liian kalliina. Sotilailta hukkuu tehtävä mielestä, kun he lähtevät juoksemaan säästöjen perässä. Käy niin kuin siinä kuuluisassa asemasota-ajan ampumatarvikkeiden säästökampanjassa. Vihollista ei ammuta, kun tavoitteena on voittoa säästökisoissa ja olla ”tuottava”. Ongelmaa pahentaa se, että yhden hallinnonalan säästö on helposti toisen alan kasvava kustannuserä. Valtiontaloudessa ei osata vieläkään katsoa asioita kokonaisuuden edun kannalta. Kaikki puolustavat omaa menoluok- kaansa välittämättä kokonaisuudesta, näin tapahtuu puolustushallinnossakin. Säästöillä on seurauksensa.

Kun sotaväki luopui omasta terveydenhoidosta, kasvaa nyt kiusaus rankata kutsunnoissa kaikki vähänkin heikon oloiset pois, jotta ei syntyisi terveydenhoitokuluja. Palvelusaikana E-luokkaan pääsee jatkossa entistä helpommin. Keskeytysmäärät kasvavat näin entisestään. Sitten voidaankin todeta, että ei nykynuorista ole varusmiehiksi eli sotilaisiksi ja ajaa koko asevelvollisuus alas. Tuottavuus paranee taas, ja joulupukki on olemassa.

jaakko.puuper@suomensotilas.fi